

Veiligheidsplan IKC Villa Vrolik

Het veiligheidsplan bestaat uit vier documenten:

- Pedagogisch klimaat IKC Villa Vrolik , uitgangspunten, regels en afspraken
- Protocol Gedragsregels IKC Villa Vrolik
- De vijfsporenaanpak bij (digitaal)pesten
- Het pestprotocol
- Het document over pesten en plagen (bijlage)

De gedragsregels, uitgangspunten, regels en afspraken zijn bedoeld voor kinderen, ouders en medewerkers. Het opvolgen van deze richtlijnen is geen doel op zich, maar een leidraad, waarnaar gehandeld dient te worden.

De pestcoördinator in de school helpt als nodig leerkrachten, leerling of ouders bij de aanpak van het pestprobleem. Ook is de pestcoördinator verantwoordelijk voor de cyclische aanpak van de sociale veiligheidsmonitor in de school. Op dit moment neemt Esther Vonk, de intern begeleider, deze rol op zich.

Pedagogisch klimaat IKC Villa Vrolik

Uitgangspunten, regels en afspraken

De sfeer en omgeving waarin leerlingen zich ontwikkelen op school wordt ook wel het pedagogisch klimaat genoemd. De sfeer binnen een school is erg moeilijk in woorden te vangen. Door te beschrijven wat onze visie is en deze uit te werken in kenmerken, gedragingen, regels en afspraken, proberen we toch een goed beeld te geven van het pedagogisch klimaat.

Visie op pedagogisch klimaat

Naast de cognitieve ontwikkeling is de sociaal emotionele ontwikkeling erg belangrijk. We willen dat kinderen leren vertrouwen te hebben in zichzelf, in elkaar en in volwassenen. Kinderen moeten leren samenwerken en ook leren omgaan met emoties van zowel zichzelf als van anderen. Het ontwikkelen van deze vaardigheden kan alleen in een veilige en geborgen omgeving op basis van wederzijds respect.

De IKC Villa Vrolik wil een school zijn waar de leerlingen:

- zich veilig en geborgen voelen
- gerespecteerd worden om wie zij zijn en anderen met respect behandelen
- een goede band hebben met de leerkrachten
- op hun eigen mogelijkheden vertrouwen en dus ook fouten durven te maken
- leren zelfstandig te werken en te leren
- leren samenwerken en samen leren
- leren omgaan met hun eigen gevoelens en die van anderen
- zich verantwoordelijk voelen voor hun eigen handelen

- vrijheid geboden wordt, binnen duidelijke grenzen

De school

Natuurlijk moet de school voldoen aan alle eisen voor fysieke veiligheid voor kinderen. Daarnaast moet de school ook voor leerlingen een uitdagende leeromgeving zijn. De leerkracht zorgt voor een uitnodigend en gezellig lokaal. De materialen zijn makkelijk toegankelijk, er is variatie in de opstelling van de klas en er is een gestructureerde rijke leeromgeving.

Om de rust in de school tijdens de lessen te garanderen zijn er gedragsregels opgesteld. Daarnaast gelden gedragsregels op het schoolplein.

De leerkracht

De leerkrachten van de IKC Villa Vrolijk realiseren zich dat hun handelen (bewust of onbewust) invloed heeft op de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen. Een voorwaarde voor een positief pedagogisch klimaat is dat het handelen van de leerkracht consequent is en gericht op de uitgangspunten zoals die in de visie/missie beschreven staan.

Door leerlingen goed te observeren en regelmatig met leerlingen te praten, verifieert een leerkracht of zijn handelen ook goed overkomt.

Kenmerkend voor de leerkracht in zijn handelen en omgang met de leerlingen is: empathie, betrokkenheid, integriteit, respect en vertrouwen.

De leerling

We zijn ons bewust dat het bijbrengen van sociale vaardigheden primair de taak van ouders is en school het tweede opvoedingsmilieu vormt.

We verwachten dan ook dat motivatie om te leren en respect hebben voor anderen in de basis door ouders bijgebracht wordt. De taak van school is vanuit een positief pedagogisch klimaat de sociale competentie en vaardigheden van leerlingen te versterken.

De leerlingen dienen ook open te staan voor het handelen van leerkrachten.

Indien een leerling op school onaangepast gedrag vertoont, dan is het een taak van de leerkracht het onaangepaste gedrag te corrigeren. Indien hetzelfde gedrag vaker voorkomt of toeneemt, zullen de ouders aangesproken worden ook thuis aandacht te schenken aan het onaangepast gedrag, zodat in overeenstemming het gewenste sociale gedrag bijgebracht kan worden.

Indien een leerling zich niet aan afspraken of regels houdt of onaangepast gedrag vertoont dan kan de leerkracht de volgende sancties nemen:

- waarschuwen
- apart zetten
- in andere groep zetten
- in pauzes binnenlaten
- strafwerk geven
- strafwerk meegeven (na ouders ingelicht te hebben)
- na laten blijven (na ouders ingelicht te hebben)
- overleg met ouders over gezamenlijke aanpak/straf
- aanmelden voor leerlingenbespreking i.v.m. gedragsproblemen

Uitgangspunt is, dat straf zinvol moet zijn.

Indien het gedrag niet verbetert, onaangepast blijft of ontoelaatbaar is, dan kan een officiële waarschuwing volgen. Bij een volgende overtreding wordt schorsing aangevraagd. In het uiterste geval kan een procedure opgestart worden om de leerling van school te verwijderen.

Inzet methode

Om te zorgen voor een positief pedagogisch klimaat maken wij gebruik van de Vreedzame school. Deze methode werkt preventief. Kinderen leren conflicten oplossen en omgaan met

elkaar in allerlei verschillende situaties. Daarnaast hebben wij twee Rots en Water trainers in huis die de groepen kunnen begeleiden.

Regels en afspraken

Algemene regels / Respect en rust

- Spreek elkaar aan met de naam, niet een bijnaam, kreet (hé) of alleen achternaam
- We gebruiken geen schuttingtaal, schelden en vloeken niet.
- De leerlingen spreken de leerkrachten aan met 'juf/juffrouw of 'meester', eventueel gevolgd door de voornaam van de leerkracht.
- Leerlingen mogen de leerkrachten tutoyeren.
- Neem de normale beleefdheidsregels in acht
- Wees op tijd op school.
- Rustig op de gangen lopen.
- Rustig op de gangen werken.
- Zorg dat rommel opgeruimd wordt.
- Niet snoepen onder schooltijd, tenzij het een traktatie is.
- Vijftien minuten voor schooltijd mag je naar binnen. Zoek je plaats in de klas op of ga rustig in de kring zitten.
- Ga zuinig met alle materialen om.

Pleinregels

- Op de pleinen wordt in de pauzes alleen met een foambal gevoetbald.
- Overige balspelen op het plein alleen met toestemming van de pleinwacht.
- Bij de fietsenstalling in de tuin loop je met de fiets aan de hand.
- Fietsen staan in de rekken.
- Tijdens de pauzes wordt buiten niet gegeten; een uitzondering kan gemaakt worden voor een traktatie.
- Afval wordt in de vuilnisbak gegooid.
- Er wordt niet met zand, takken of andere spullen gegooid.

Samen spelen

- Vecht/schop/sla/trekspelletjes waarbij de kans is dat je een ander pijn doet mogen niet.
- Speel creatief, niet agressief.
- Hou bij het spelen rekening met elkaar.
- Er worden geen kinderen buitengesloten

Conflicten/Pesten

- Kinderen leren met de methode "De Vreedzame School" omgaan met conflicten.
- Pestgedrag wordt niet getolereerd.
- Conflicten worden altijd opgelost.
- Lukt het niet onderling, dan zijn er voor de kinderen vanaf groep 5 mediators uit de groepen 7 en 8 beschikbaar, maar de leerkracht kan je ook helpen.
- Conflicten dienen opgelost te zijn, voordat de leerling weer naar huis gaat.
- Geef elk kind elke dag een nieuwe kans.

Belonen

Leerlingen worden beloond op de volgende wijze:

- Complimenten op schrift, in woord en gebaar
- Beloningsstickers, -kaartjes, of -stempels
- Kortdurende leuke activiteit, afwijkend van het lesrooster
- Door de groep gekozen beloningen bij de methode Taakspel

Klassenregels

- Vanuit de Vreedzame School zijn er drie basisregels die voor alle groepen gelden:
 - Ik doe mij werk zo goed ik kan
 - Wat ik doe is goed voor de groep
 - Ik zorg voor de school, het lokaal en onze spullen
- De leerkracht stelt met de kinderen aanvullende regels op.
- Deze regels kunnen niet afwijken van bovenstaande basisregels, maar zijn een aanvulling of uitwerking daarvan.
- De regels worden aan het begin van het schooljaar met de kinderen besproken en aan ouders voorgelegd op de kennismakingsavond.

Protocol Gedragsregels IKC Villa Vrolik

Gedragsregels

- De school is toegankelijk voor alle kinderen. Bij ons op school worden verschillen geaccepteerd en gerespecteerd.
- Bij ons op school respecteren we ieders geloof of levensovertuiging (passend binnen de democratische rechtsstaat).
- Bij ons op school heerst een veilig schoolklimaat.

Veilig klimaat

- Leerlingen, docenten, onderwijsondersteunend personeel, directie en ouders gaan respectvol met elkaar om: zij doen elkaar geen pijn, hinderen elkaar niet en berokkenen elkaar geen schade. Niemand doet iets wat een ander stoort, raakt de ander niet aan als deze dat niet prettig vindt.
- Gelijke gevallen worden gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, (seksuele) geaardheid of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.
- Op school wordt geen geweld gebruikt, niet gepest en er worden geen bijnamen gegeven. Er wordt niet geroddeld en gescholden, er worden geen spullen afgepakt en vernield. Ook wordt niet met geweld bedreigd en vindt geen afpersing plaats. Er wordt niet mishandeld en geen seksueel geweld gebruikt.
- Op school wordt iedereen met zijn eigen naam aangesproken.
- Iedereen zorgt dat de school er ordelijk en gezellig uit ziet. Vanzelfsprekend heeft het personeel daarin een voorbeeldfunctie. Personeelsleden wijzen de kinderen, indien nodig, op de schoolspecifieke gedragsregels.
- Iedereen gaat zorgvuldig om met eigendom van een ander. (Met zorgvuldig wordt bedoeld: het niet met opzet misbruiken van het geleende eigendom, zodat het eigendom ongeschonden teruggegeven kan worden.)
- Het is niet toegestaan de (ICT-)apparatuur binnen de school te gebruiken voor opslag, opvragen en verspreiden van racistisch, discriminerend en seksueel getint materiaal.
- Personeel en leerlingen dragen kleding die voor anderen niet aanstootgevend is.

Persoonlijke contacten tussen leerkrachten/ onderwijsassistenten/stagiaires/ondersteunend personeel en leerling

- Directie, leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel proberen zo veel mogelijk te vermijden met één leerling achter te blijven in één ruimte. Indien een kind langer moet blijven, zorgt de leerkracht dat hij/zij zichtbaar is voor anderen.
- Leerkrachten vermijden zoveel mogelijk dat ze alleen zijn met een leerling of groepje leerlingen. Indien dat toch gebeurt, informeren zij collega's hierover en laten de deur van de ruimte open.
- Kinderen worden in principe niet bij de leerkracht thuis uitgenodigd. Wel kan een groepje leerlingen op bezoek komen na overleg met en toestemming van de ouders. De directeur wordt hierover geïnformeerd.
- Directie, leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel geven geen dure persoonlijke cadeaus aan leerlingen. Ook accepteren zij geen dure persoonlijke cadeaus van leerlingen.

Schoolgebonden activiteiten

- Tijdens schoolgebonden activiteiten gelden dezelfde regels als in de schoolsituatie.
- Mannen en vrouwen, jongens en meisjes slapen gescheiden van elkaar tijdens een kamp. Als dit door omstandigheden niet mogelijk is, worden hier vooraf afspraken over gemaakt.
- Het gedrag van leerkrachten vormt geen bedreiging of probleem voor de leerlingen.
- Het toezicht in douches en kleedruimtes wordt, indien mogelijk, verricht door leerkrachten van hetzelfde geslacht als de betreffende leerlingen. Is dit niet mogelijk, dan klopt de leerkracht duidelijk voordat hij of zij de douche- of kleedruimte betreedt. Het gedrag van leerkrachten vormt geen bedreiging of probleem voor de leerlingen.

Bewegingsonderwijs

- Het toezicht in kleedruimtes wordt, indien mogelijk, gedaan door leerkrachten van hetzelfde geslacht als de betreffende leerlingen. Indien dat niet mogelijk is wordt er door de leerkracht eerst duidelijk geklopt voordat de kleedruimte wordt betreden. Het gedrag van leerkrachten vormt geen bedreiging of probleem voor de leerlingen.
- Leerlingen vanaf groep 4 worden geacht zich zelfstandig aan- en uit te kunnen kleden. Bij jonge kinderen wordt incidenteel hulp verleend bij het aan- en uitkleden.
- In de lessen wordt rekening gehouden met het zich op een bepaalde leeftijd ontwikkelend schaamtegevoel bij kinderen.
- Tijdens oefeningen kan de leerkracht functionele hulp verlenen zodanig dat de oefening juist en zonder gevaar wordt uitgevoerd. Lichamelijk contact mag nooit leiden tot ongewenste aanrakingen.
- Er wordt altijd voorzichtig gewerkt en gevaarlijk gedrag wordt vermeden: loshangende kledingstukken en moeilijk verwijderbare sieraden worden vastgemaakt of vastgeplakt, andere sieraden worden verwijderd en lang haar wordt bij elkaar gebonden, zodat er geen gevaarlijke situaties kunnen ontstaan.

Geweld

- Verbaal geweld is niet toegestaan: er mag niet worden gescholden en er mag geen onbehoorlijke taal worden gebruikt, niet tegen volwassenen, maar ook niet tussen leerlingen onderling.
- Non-verbaal geweld is niet toegestaan: er mogen bijvoorbeeld geen gewelddadige en/of dreigende gebaren worden gemaakt en dreigbrieven en afpersing zijn niet toegestaan.
- Lichamelijk geweld is niet toegestaan: dit betekent onder andere dat vechten, hinderlijk duwen of een ander opzettelijk lichamelijk letsel berokkenen, niet is toegestaan.

Wapens

- Het gebruik van welk voorwerp dan ook als wapen is verboden en het meenemen naar school of het op school in bezit hebben van voorwerpen die als wapen kunnen worden gebruikt, is niet toegestaan.

Roken, alcohol, drugs

- In het schoolgebouw wordt niet gerookt. Roken is voor het personeel uitsluitend toegestaan op een door de directeur van de school aangewezen plek op het schoolterrein
- Het gebruik van alcohol of het bij zich hebben van alcoholhoudende dranken is op school niet toegestaan. De directeur kan ouders, personeel toestemming geven alcohol te gebruiken tijdens bijeenkomsten.

- Het onder invloed zijn, in bezit hebben of verhandelen van drugs is op school niet toegestaan.

Wanneer mocht blijken, dat ondanks de afspraken over gedragsregels en richtlijnen voor het pedagogisch klimaat op de IKC Villa Vrolik sprake is van pestgedrag (zie voor “wat is pesten”, de bijlage “Plagen of pesten”), zal gekozen worden voor een gestructureerde aanpak.

- Voor de leerkrachten en overige begeleiders is informatie beschikbaar over pestgedrag. Deze informatie is te vinden in het document “plagen of pesten”. Dit is te vinden op de L-schijf in het mapje “pestprotocol”.
- Naast de jaarlijkse afname van de Pesttest in de midden-, en bovenbouwgroepen is het mogelijk op dat moment de quickscan in te zetten. De quickscan is een anonieme vragenlijst voor de kinderen van een klas, om zo een analyse van de groep te kunnen maken.
- Er is een lespakket over pesten beschikbaar voor de midden-, en bovenbouwgroepen. Dit is een serie van 4 lessen die in zijn geheel of gedeeltelijk ingezet kan worden. Deze lessen staan op de L-schijf in het mapje “pestprotocol”.

Pestprotocol IKC Villa Vrolik

Als we het hebben over leerkrachten in dit protocol, hebben we het ook over pedagogisch medewerkers en vice versa.

Inleiding

Dit pestprotocol is opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest. Dit protocol sluit aan bij de Vreedzame School die gebruikt wordt als sociaal emotionele methode in het IKC. Het zijn “fatsoensafspraken”. Dit pestprotocol wordt gebruikt op IKC Villa Vrolik om zowel preventief als actief pestgedrag te voorkomen/op te lossen.

Een definitie van pesten komt aan bod, onze methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling om pesten te voorkomen, de vijfsporenaanpak wanneer sprake is van pesten en de uitgangspunten ten aanzien van pesten worden beschreven.

Plagen, pesten, opstecker, afbreker, kritiek

Wanneer is er nu sprake van plagen en wanneer is er sprake van pestgedrag? Het is belangrijk om dit verschil duidelijk te hebben, zowel voor de kinderen als ook voor de ouders. Onze methode Vreedzame School legt het volgende uit aan de kinderen:

- Plagen: iemand voor de grap een beetje boos maken
- Pesten: iemand op een gemene manier telkens weer plagen

Daarnaast is er nog vaak een ander onderscheid dat meespeelt en goed is ons als volwassenen te realiseren: plagen gebeurt vaker incidenteel en eerder in het zicht van de leerkrachten (volwassenen). Pesten gebeurt eerder achter de rug van leerkrachten. Daarom weet een leerkracht niet altijd exact wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. De leerkracht moet hierover worden geïnformeerd door de leerlingen zelf of anderen.

De methode legt ook uit wat meelopers zijn:

- Meeloper: iemand die zomaar hetzelfde gaat doen als een ander

Kinderen leren in de methode zich bewust te worden van positief gedrag en het bevorderen van een goede sociale sfeer. Ze leren dat je verschil van mening kunt hebben en dat dit niet erg is en je dat gewoon kan zeggen. Ook leren ze wanneer je je positief of negatief gedraagt en hoe je je mag gedragen als je kritiek hebt:

- Opstecker: iets aardigs tegen iemand zeggen
- Afbreker: negatieve kritiek hebben op iemand: onaardig, gemeen, onvriendelijk
- Tip: positieve kritiek is dat je iets niet goed of niet leuk vindt en dat je dat zegt op een gewone manier.

Definitie pesten

Pesten is gedrag dat door één of meer personen herhaaldelijk en bewust wordt uitgevoerd om een ander persoon negatief te kwetsen. Dit kan zijn in de vorm van onder andere verbaal, fysiek, materieel, sociaal of relationeel geweld. Door het toenemende gebruik van digitale media is cyberpesten ook een bekend fenomeen. Bij pesten is er sprake van een ongelijke machtsverhouding tussen diegene die pest en de gepeste. Diverse redenen kunnen de grondslag vormen voor pestgedrag (Olweus, 2003; Deboes, n.b. NCJ 2014).

In een peestsituatie zijn verschillende rollen te onderscheiden namelijk; pester, slachtoffer, meelopers, andere klasgenoten, het IKC en ouders. Pestgedrag is ten alle tijden schadelijk voor kinderen, zowel voor het slachtoffer als de pester en omstanders en moet daarom adequaat aangepakt worden.

“Is het je bedoeling om de ander pijn te doen?”

Wij gaan ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de ‘pester’ niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen. En als dat niet voldoende is, dan wordt duidelijk gemaakt wat de sociale gevolgen voor de pester zelf zullen zijn.

Cruciaal in het ontstaan en het in stand houden van pesten zijn de reacties van leeftijdsgenoten op de pester. Zolang de leeftijdsgenoten het pesten blijven aanmoedigen, is het voor de pester moeilijker om hiermee te stoppen. Heerst er in een groep een mentaliteit van respect en vertrouwen, dan zal er minder gepest worden dan wanneer er een onveilige sfeer heerst. Dan zijn kinderen geneigd zich meer te moeten bewijzen en zijn ze bezig met hun status in de groep. Pesten gebeurt regelmatig achter de rug van degene die kan ingrijpen, zoals een vader/moeder, juf of meester. Dat betekent dat er goed moet worden samengewerkt tussen de school en ouders enerzijds en dat kinderen moet worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

Het team van IKC Villa Vrolik is zich bewust van de ernstige gevolgen die diverse vormen van pesten met zich mee kan brengen en hanteert daarom maatregelen ter voorkoming en bestrijding van pestgedrag. De basis ter voorkoming van pesten is het (preventief) inzetten van lessen uit de sociaal-emotionele methode De Vreedzame School, het kinderen aanleren (en toepassen) van de geldende afspraken in het pestprotocol en de aanpak van grensoverschrijdend gedrag (zie protocol grensoverschrijdend gedrag). Verder hanteren we de vijfsporenaanpak wanneer sprake is van pesten.

De voorwaarden voor een succesvolle aanpak tegen pesten

Als daadwerkelijk sprake is van pesten is een aantal voorwaarden cruciaal om het pestgedrag succesvol aan te pakken, naast de vijfsporenaanpak. Dat zijn:

- Pesten is een probleem dat onderkend moet worden door alle direct betrokken partijen: leerlingen (slachtoffer, pester(s), klasgenoten, IKC en ouders).
- Het IKC moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen alsnog de kop opsteekt, moet het integraal kindcentrum beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- Op IKC Villa Vrolik zijn twee interne contact- en vertrouwenspersonen aangesteld. Dit zijn Manon Geerlings (mgeerlings@villavrolik.nl) en Prudence Casander (pcasander@villavrolik.nl). Sophie Gieskes (sgieskes@villavrolik.nl) is de vertrouwenspersoon van de onderbouw.

Waar staan wij voor?

De school streeft een positieve, opbouwende sfeer na en doet dat binnen de kaders van de wet enerzijds en binnen het kader van de Vreedzame school anderzijds maar ook omdat het gewoon hoort bij een prettig veilig IKC-klimaat. We vinden het daarom belangrijk op het IKC de kinderen het volgende mee te geven:

- Dat ze elkaar kunnen vertrouwen
- Dat niemand de baas speelt
- Dat we plezier hebben samen
- Dat je je niet zielig gedraagt (slachtofferrol)

Het uitgangspunt is dat ons gedrag ook prettig is voor de ander. Als dat niet zo is (want het voelt onveilig voor een ander, je speelt de baas of je leerkracht vindt het niet grappig), dan stop je daarmee. De leerkracht zal hier actief op inspelen als dit gebeurt zodat het kind leert om zich positiever te gedragen.

De leerkracht daarentegen is wel op het IKC “de baas/ het gezag”. De ouders zijn dat thuis. Als een conflict zich tussen kinderen afspeelt dan zal het IKC kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: het IKC zoekt een oplossing die alle partijen (zo veel mogelijk) recht doet, en borgt gemaakte afspraken. In gesprek met kinderen (en ouders) wordt de voorwaarde gehanteerd dat binnen de kaders van de Nederlandse wetgeving veel mag zolang je rekening houdt met elkaar: jij hoeft je niet onveilig te voelen door het gedrag van de ander, en die ander hoeft zich niet onveilig te voelen door jouw gedrag. Kortom: je gedraagt je.

Houdt een leerling zich niet aan deze omgangsafspraken, dan wordt dit besproken met het kind en als het gedrag niet verbetert, wordt dat besproken met ouders. In dat gesprek wordt ervan uitgegaan dat de ouders met het IKC willen meedenken om een oplossing te zoeken die goed is voor het eigen kind, andere kinderen, de leerkracht, het IKC en de buurt.

De vreedzame school

Wij werken in de lessen met de methode Vreedzame school (groep 1 t/m 8). De methode biedt lessen die de basis vormen van gezond gedrag. Het Nederlands Jeugdinstituut heeft de methode aangemerkt als een methode die zowel preventief als curatief werkt.

De Vreedzame School heeft onder andere ten doel om leerlingen:

- Op een positieve en zorgzame manier met elkaar om te gaan
- Op een democratische manier met elkaar beslissingen te
- Constructief conflicten op te lossen
- Verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en voor de gemeenschap
- Open te staan voor verschillen tussen mensen.

In de groepen krijgen de doelen uit de methode gezicht door de posters die behoren bij een blok zichtbaar in de groep op te hangen. Het eerste blok bestaat uit het kennismaken met elkaar en het opstellen van regels en afspreken. Deze regels en afspraken herinneren kinderen eraan om bij te dragen aan een sociaal fijne omgeving. De leerkracht borgt deze afspraken en handelt daarnaar. De afspraken/regels hangen gedurende het hele jaar zichtbaar in de groep met een handtekening van zowel kinderen als leerkracht(en) om commitment te genereren en te behouden.

Vijf-sporenaanpak

IKC Villa Vrolijk hanteert de volgende aanpak wanneer sprake is van pestgedrag. Middels de vijfsporenaanpak pakken we het pestgedrag aan. Hierbij wordt aan alle facetten en betrokkenen van het pesten aandacht besteed. De betrokkenen zijn: het gepeste kind, de pester(s), de ouders, de groepsgenoten en het IKC. De aanpak hanteert de volgende sporen:

Spoor 0: Het kind zelf is aan zet

Op het moment dat het kind wordt geplaagd of gepest en hij/zij vindt het vervelend, dan is de afspraak op het IKC dat het kind:

- Tegen het andere kind zegt wat hij niet leuk vindt: "Ik vind het niet leuk dat je zegt en ik wil dat je daarmee stopt." "Stop hou op" is niet voldoende.
- Blijft het doorgaan, dan herhaalt het kind nogmaals dezelfde boodschap en loopt vervolgens weg naar een maatje. Het kind blijft rustig, 'eigen baas' en gaat verder met iets anders (negeert het vervelende gedrag).
- Gebeurt het nogmaals, dan mag het kind naar de leerkracht. Dit noemen we geen klikken. De leerkracht dient op dat moment in te grijpen, wetende dat deze stappen genomen zijn door het kind en dat de pester niet stopt.

Spoor 1: Het gepeste kind steunen

Dat wil zeggen:

- Luisteren naar wat er gebeurd is.
- Het probleem van het kind serieus nemen, wetende dat de ander niet is gestopt.
- Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met het kind werken aan die oplossingen.
- Zorgen voor vervolggelbesprekken.

Vaak gaan spoor 1 & 2 gelijk op.

Spoor 2: De pester(s) steunen

Dat wil zeggen:

- Aan de pester de opdracht geven te stoppen met het gedrag dat de ander niet leuk/prettig vindt, omdat....(leg uit).
- Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent. Stel vragen als: “is het jouw bedoeling de ander te kwetsen/ verdrietig te maken/ pijn te doen? Vindt de ander het leuk? Wat is de afspraak als je ziet dat de ander het niet leuk vindt? En hoe maken we het veilig voor elkaar in de klas en school/opvang?”
- Het kind helpen zijn relaties met andere kinderen te verbeteren
- Als nodig in gesprek gaan met beide ‘partijen’ om tot een oplossing te komen
- Zorgen dat het kind zich veilig voelt en uitleggen wat jij als

leerkracht daaraan gaat doen

- Grenzen stellen en die consequent handhaven (als kind meegaat in gemaakte afspraken gaat het goed, gebeurt dit niet dan volgen consequenties, dit vertel je ook als leerkracht).
- Het kind helpen zich aan regels en afspraken te houden
- Zorgen voor vervolgesprekken met pester en gepeste.

Spoor 3: De ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester steunen

Dat wil zeggen:

- Ouders die zich zorgen maken serieus nemen
- Ouders informeren over peestsituaties, over pesten en over manieren om pesten aan te pakken en te voorkomen
- Ouders betrekken bij de aanpak (en methodiek van school/IKC) en hen actief vragen dit te steunen (zowel de pester als gepeste)
- Met ouders overleggen over manieren om peestsituaties aan te pakken
- Zo nodig met ouders overleggen of deskundige hulp voor het kind wenselijk is om in te zetten (bijvoorbeeld een weerbaarheidstraining of sociale vaardigheidstraining)

Spoor 4: De andere kinderen betrekken bij de oplossing van het pesten

Dat wil zeggen:

- Directie en IB betrekken en mee laten denken over de situatie
- Met de kinderen in de groep praten over het pesten en hun eigen rol daarin
- Uitleggen welke rol en verantwoordelijkheid 'omstanders' hebben voor de veiligheid van de groep: benzine geven aan vervelende motortjes (als voorbeeld).
- Met de andere kinderen overleggen over mogelijke manieren van aanpak en

oplossingen en hun rol daarin (negeren + actief benoemen wat moet stoppen en

weglopen)

Spoor 5: Als instelling de verantwoordelijkheid nemen

Dat wil zeggen:

- Het IKC neemt nadrukkelijk stelling tegen pesten en ontwikkelt een duidelijk beleid en acteert hierop actief (ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid)
- Als pesten niet stopt, grensoverschrijdend gedrag blijft plaatsvinden, dan gaat het 'protocol grensoverschrijdend gedrag' in werking
- Het IKC zorgt dat alle medewerkers voldoende bekend zijn met pesten in het algemeen en trachten het pesten in de eigen groep te herkennen, bij signalen van kind(eren) en/of ouders aan te pakken.

Noteren

Op het moment dat er gesprekken worden gevoerd waarin specifieke afspraken worden gemaakt tegen pesten/ grensoverschrijdend gedrag met het kind (en/of ouders), wordt hier door de leerkracht een korte notitie van gemaakt in ParnasSys.

Social media

Gebeurt het pesten via social media en wordt dit duidelijk op school, dan volgen we dezelfde gedragslijn (de vijf-sporen aanpak).

We geven onderstaande adviezen mee aan kinderen (in groep 7&8) en ouders over ongewenst gedrag op social media. Bron www.meldknop.nl.

Tips

Wordt het kind gepest via sociale media? Hieronder zijn er tips om het pesten te laten stoppen. Ook geven we tips om te voorkomen dat je gepest wordt.

Je wordt gepest:

- Bewaar alle pestberichten als bewijs voor je vrienden, ouders, leerkrachten, een meldpunt en/of de politie.
- Blokkeer of weiger de pester op jouw sociale media-account.
- De pester realiseert zich misschien niet dat zijn acties kwetsend zijn. Praat hierover met hem of haar.
- Praat erover met je vrienden, ouders, leerkracht of vertrouwenspersoon.
- Reageer niet op de pestberichten. Hoe moeilijk dat soms ook is.
- Rapporteer het pesten bij de beheerder van de sociale media.

Pesten voorkomen:

- Houd je wachtwoord en inlognamen geheim en vertel ze aan niemand.
- Gebruik tweestapsverificatie.
- Denk goed na wat je online over jezelf vertelt en welke foto's en video's je deelt.
- Vraag anderen om jouw foto's en video's niet te delen.
- Als je op een computer van school ingelogd bent op sociale media, bijvoorbeeld Instagram, Snapchat, Facebook of Twitter en je bent klaar, log dan altijd uit. Zo kan niemand zomaar op jouw profiel.

Info

Kijk op de volgende websites voor nog veel meer tips, info en advies over pesten via sociale media:

- Kindertelefoon.nl
- Pestweb.nl
- Vraaghetdepolitie.nl
- Veiliginternetten.nl

Doen!

- [Tweestapsverificatie inschakelen](https://veiliginternetten.nl/themes/situatie/wat-tweestapsverificatie/) <https://veiliginternetten.nl/themes/situatie/wat-tweestapsverificatie/>
- [Privacyinstellingen sociale media beheren](https://veiliginternetten.nl/themes/situatie/welke-informatie-zichtbaar-op-mijn-sociale-media/) <https://veiliginternetten.nl/themes/situatie/welke-informatie-zichtbaar-op-mijn-sociale-media/>

Melding doen

Je kunt bij Pestweb een melding doen van pesten via sociale media. Een medewerker van Pestweb kijkt dan samen met jou hoe jullie het pesten kunnen stoppen. Melden bij Pestweb is gratis.

Aangifte doen

Pesten via sociale media is niet strafbaar, maar wat wel strafbaar is, zijn belediging, laster en smaad. Bijvoorbeeld als er ongewenste filmpjes van jou gedeeld worden. Dat zijn misdrijven en dat is wel strafbaar. Hiervan kun je dus aangifte* doen bij de politie. Maar van pesten via sociale media dus niet.

**Let op: Als je jonger bent dan zestien jaar, is het verstandig om een volwassene mee te nemen naar het bureau als je aangifte gaat doen.*

Contact met ouders

Het IKC treedt bij spoor 3 in contact met ouders van betrokkenen bij de ontstane situatie. In contact met ouders wordt verteld wat het probleem is en op welke wijze het IKC dit aanpakt. Ouders wordt actief gevraagd deze aanpak ook mede thuis uit te dragen naar hun kind.

Maar het is ook samenwerken zonder bemoeienissen als pedagogische partners: het IKC en het gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie met elkaar. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar het IKC komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. We zien graag dat ouders contact opnemen met het IKC zodat we informatie van beide kanten kunnen uitwisselen. Het IKC kan dit dan vervolgens meenemen in de aanpak.

Ouders onbereikbaar

Op het moment dat het (grensoverschrijdende) gedrag niet stopt en het lukt niet om ouders te bereiken terwijl dit nodig is, wordt de leerling (tijdelijk) de toegang tot de klas ontzegt. Dit gebeurt na overleg met directie/IB. Kern van deze laatste aanpak is dat het risico op manipulatie van de leerling met de andere klasgenoten verkleind wordt. De leerkracht stuurt de ouder dan een mail met de informatie en het verzoek terug te bellen. Dan wordt (telefonisch) een afspraak gemaakt tussen leerkracht en de ouders met het doel gezamenlijk tot een oplossing te komen, waarin de insteek is dat het gedrag van het kind zich niet meer voordoet. Uiteraard kan het kind dan weer plaatsnemen in de klas.

Herhaalt het gedrag zich vervolgens nogmaals, dan wordt het grensoverschrijdend protocol in werking gesteld.

Als ouders de school niet steunen

Als ouders hun kind verdedigen en tevens weigeren mee te gaan in de afspraken van het IKC, dan wordt het kind in een andere groep of op een andere plek in het IKC geplaatst. De grens die we hanteren is: we houden ons aan de geldende afspraken op het IKC. Als dit gebeurt, wordt het grensoverschrijdend protocol ingezet.

Terugkoppeling vanuit de school of op initiatief van ouders

De leerkracht geeft een terugkoppeling na het ingaan van de nieuwe afspraken. De leerkracht neemt in ieder geval na enkele (2-4) weken opnieuw contact op met de ouders (telefonisch) en geeft de ouders een terugkoppeling van hoe het gaat met hun kind. Ook ouders zijn vrij om na een periode van ongeveer 2 tot 4 weken contact op te nemen met de groepsleerkracht om te horen hoe het gaat.

Wat verwachten we verder in gedrag van ouders naar de school en/of anderen toe?

- Ouders oefenen zich in [zelfbeheersing](#). Dit betekent dat ouders niet het recht hebben andermans kind, een andere ouder of een leerkracht verbaal of fysiek te overdonderen/aan te vallen. Het wordt een (groter) drama als een ouder zich misdraagt in aanwezigheid van andere kinderen.
- Ouders spreken in [positieve zin over andermans opvoeding en andermans kind](#). Dat doet de school ook over ouders en uw kind. Kunnen ouders dat niet, dan vragen we ouders stil te blijven. Spreken ouders toch vanuit emotie en opwinding kwaad over een ander, op basis van vermeend onrecht dat is aangedaan, dan vragen we ouders daarmee te stoppen.
- Als ouders zich zorgen maken om het welzijn van hun kind, of het welzijn van andermans kind, dan overleggen de ouders dit met de leerkracht. Uitgangspunt daarbij is dat ouders in gesprek gaan met het doel [een oplossing te zoeken die goed is voor hen en hun kind, maar ook goed is voor de andere kinderen](#). De school is hierin de medestander van de ouders.
- Ouders kennen het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld/een oplossing wordt gezocht en [kwaadsprekerij/achterklap](#).
- Ouders onthouden zich van [kwaadsprekerijen op internet of op het schoolplein](#). We gaan met elkaar om vanuit vertrouwen en gedragen ons.

Protocol grensoverschrijdend gedrag IKC Villa Vrolik

Aanleiding protocol

Een belangrijke voorwaarde voor het goed functioneren van leerlingen en leerkrachten is het pedagogisch klimaat op school en sociale veiligheid in de klas. Een goed pedagogisch klimaat en een veilig gevoel draagt bij aan het welbevinden van leerlingen en leerkrachten en leidt tot goede leerresultaten en werkplezier.

In eerste instantie leren we kinderen goed en prettig met elkaar om te gaan middels de methode Vreedzame school, het pestprotocol en de bijbehorende school- en klassenafspraken die daaruit voortkomen. Als dit niet voldoende resultaat biedt en er is wel sprake van herhalend grensoverschrijdend gedrag, dan zijn we genoodzaakt het 'protocol grensoverschrijdend gedrag' te hanteren. Hierin staan de vier stappen die we nemen om te garanderen dat alle kinderen zich op school veilig voelen en een optimale ontwikkeling kunnen doormaken. Eerst beschrijven we wat we verstaan onder grensoverschrijdend gedrag en vervolgens welke acties we in eerste instantie volgen.

(Herhalend) grensoverschrijdend gedrag

De school heeft als uitgangspunt dat kinderen zich niet willen misdragen. Maar het kan misgaan. Dat is niet erg. Het zijn leermomenten. “Hoe ga je het de volgende keer doen? Hoe herstel je de emotionele en/of materiële schade? Kunnen we op deze manier weer verder met elkaar?”

Wat kan grensoverschrijdend gedrag of wangedrag zijn?

Verbaal: vernederen, schelden, bedreigen, belachelijk maken, bijnamen geven, roddelen, briefjes rondsturen, bedreigen op internet, buitensluiten.

Fysiek: schoppen, knijpen, slaan, spugen, krabben, bijten, trekken, laten struikelen.

Materieel: stelen, onder kladden, verstoppen van kleding en/of spullen, spullen kapotmaken van een medeleerling of van school, fietsbanden lek prikken.

Als er grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt

Als er grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt (wel of niet in combinatie met pesten), worden onderstaande acties ingezet. De meeste acties zijn onderdeel van de vijf-sporen aanpak bij het constateren van pestgedrag en zullen in de meeste gevallen doorlopen zijn. In het kort gaat het om de volgende acties:

- In bovenstaande situaties (zie voorbeelden grensoverschrijdend gedrag) gaat de leerkracht altijd eerst met het kind in gesprek om grenzen te stellen en afspraken te maken. Als het kind dit niet opvolgt, neemt de leerkracht contact met de ouders op (zie ook vijf- sporen aanpak uit het pestprotocol).
- De leerkracht neemt contact op met de ouders. Op basis van dit gesprek wordt het grensoverschrijdend protocol benoemd en wel/niet in werking gesteld. Zolang de ouders niet te bereiken en/of niet op school verschenen zijn, wordt deze leerling uit de groep geplaatst. De groep wordt beschermd tegen deze leerling.
- De school kan ouders adviseren contact op te nemen voor advies met een deskundige of Jeugdzorg.
- Het kan zijn dat ouders adviezen afwijzen en niet mee willen denken of werken aan een positieve oplossing. Als blijkt dat een aanpak noodzakelijk is voor verbetering, maar ouders niet actief meewerken aan een oplossing kan de school dit interpreteren als vorm van pedagogische verwaarlozing. De school dient dan melding te doen bij het Algemeen Meldpunt van Kinder mishandeling. Het AMK heeft als gangbare regel dat het ingrijpt in een gezin als er meer dan twee meldingen over een gezin zijn binnengekomen.
- Bij herhaling van wangedrag gaat de school over tot definitieve verwijdering (zie stappenplan hieronder).

Ter informatie:

- *Voordat voor een kind in dit protocol in werking gaat, vindt er overleg plaats met IB en/of directie.*
- *Op het moment dat een incident zo ernstig is, heeft de school de vrijheid stappen in dit protocol over te slaan en versneld sancties op te leggen.*
- *Als het 'grensoverschrijdend protocol' ingezet moet worden voor een kind, wordt dit genoteerd in ParnasSys.*

Hieronder volgen de stappen die in dit protocol gevolgd worden:

Stap 0: in de groep

Het pedagogische klimaat en de sociale veiligheid van de groep wordt niet bedreigd.

Stap 1: in de groep isoleren

De sociale veiligheid in de groep wordt bedreigd (dan spreken we over gedragingen die vallen onder grensoverschrijdend gedrag). De leerling krijgt een eigen werkplek en er worden specifieke omgangsnormen afgesproken. Bij het niet nakomen van de gemaakte afspraken volgen maximaal twee waarschuwingen. De leerkracht bespreekt met het kind de afspraken die gelden in de klas/school.

Stap 2: buiten de groep

De leerling zit met eigen werk in een andere klas of andere plek in de school. Na maximaal twee uur is de leerling weer welkom in de groep. Ouders worden geïnformeerd door de leerkracht dat het kind zich niet volgens de schoolafspraken gedragen heeft en buiten de groep is geplaatst.

Stap 3: buiten de groep vervolg

Als stap 2 drie keer in één week is ingezet, dan wordt de leerling voor één hele dag uit de groep verwijderd. Als nodig volgt een gesprek met IB/directie en het kind. De leerling start 's morgens met eigen werk in een andere groep of op een andere plek in de school en blijft daar de hele dag. Dit wordt door de leerkracht gecommuniceerd met ouders. De volgende dag krijgt het kind een nieuwe kans.

Stap 4: Time-out

Als stap 3 in één maand meer dan 2 keer is bereikt en er volgt een weer een overtreding (stap 1), dan volgt een time-out. Dit gebeurt na intern overleg tussen leerkracht en directie/IB. Ouders worden gebeld door de leerkracht en moeten hun kind komen halen. Op school volgt een kort gesprek met ouders en directie/IB. Ouders krijgen een brief mee. Het kind komt de volgende dag weer op school.

Stap 5: Schorsing (zie protocol schorsen en verwijderen van Stip)

Als na een time-out wederom grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt, maakt de directeur melding bij de directeur bestuurder van Stip en vraagt toestemming voor schorsing. Na de melding en toestemming van de directeur bestuurder van Stip, wordt de leerling voor bepaalde tijd de toegang tot school ontzegd door de directie. De directeur bestuurder van Stip kan een kind voor een periode van ten hoogste een week schorsen. Daarbij moet het bestuur aangeven wat de reden is voor de schorsing. Dat moet schriftelijk aan ouders bekend gemaakt worden. Het bestuur moet de Inspectie van het Onderwijs informeren over een schorsing voor een periode van langer dan een dag en daarbij de reden vermelden.

Stap 6: verwijderen leerling

Mochten voorgaande stappen allemaal geen effect hebben en het grensoverschrijdende gedrag blijft bestaan, dan gaat het protocol van Stip verder in werking waarbij de school kan overgaan tot verwijderen van een leerling. De beslissing over verwijdering van een leerling ligt bij de directeur bestuurder van Stip. De directeur bestuurder mag een leerling pas definitief verwijderen als het voldaan heeft aan zijn zorgplicht om een andere school te vinden die bereid is de leerling toe te laten en hierover constructief overleg heeft gevoerd met de betrokken ouders. De directeur bestuurder moet in alle gevallen een nieuwe school voor de leerling vinden.

Openstaande acties voor het leerteam SV:

- Onderwerp social media: mooie aanspreken kaart voor leerlingen maken met deze informatie en tips.
- Kaart sociale veiligheid afmaken met voorbeeldbrief aan ouders.
- Initiatief om protocol of onderdelen bespreekbaar te maken in teamoverleg/studiedagen (ook na signalen)